

[Viggo Starcke.]

videnskab forlængst har fastslået, at enhver hindring af den frie handel først og fremmest skader en selv, selvom den også skader andre, vil der være et motiv til at føre en dristigere handelspolitik. Told skader andre lande, men told skader endnu mere ens eget land, og hvis et andet land skader sig selv meget med told eller restriktioner og derved tilføjer andre lande en ringe skade, vil det være en urigtig og tåbelig politik at tilføje sig selv en stor skade ved at gøre noget lignende, hvorved man tilføjer de andre, som har irriteret en, en ringe skade. Det er en dårlig forretning.

I 1949 rejste den højtærede handelsminister også til Paris — ja, undskyld, jeg kom vist til at sige handelsminister, det er en gammel vane, men dengang var ministeren handelsminister. Han rejste til Paris dengang, da der var spørgsmål fremme om at føre liberaliseringen op til 50 pct.; dengang gjorde den højtærede minister også stærke reservationer gældende. I fjor, da der var tale om at føre liberaliseringen op til 75 pct., blev der også rejst indvendinger derimod her i salen af den nuværende højtærede udenrigsminister, hr. H. C. Hansen, og nu, da der virkelig for alvor sysles med planer om at føre liberaliseringen op til 100 pct., synes jeg, det er en håbløs idé, hvis Danmark vil prøve at modvirke en sådan udvikling. Jeg synes, det vil være den naturligeste politik, hvis Danmark søger at fremme liberaliseringen mest muligt. Jeg er klar over, at det er begrænset, hvad Danmark kan opnå i de internationale forhandlinger, men på den anden side understreger jeg, at Danmark har ret til at afvikle sine egne restriktioner og frigøre sin egen import. Restriktioner giver altid højere varepriser, hvorved arbejderne får en lavere real løn. De giver alle sunde virksomheder, både eksportvirksomheder og virksomheder, der arbejder for hjemmemarkedet, et højere omkostningsniveau, og derved bliver disse virksomheders konkurrenceevne nedsat. Endelig har restriktionerne haft en temmelig skadelig virkning på beslutsomheden, vågenheden og ansvarsbevidstheden indenfor erhvervslivet, og den værste anklage, man kan rejse mod dem, er, at de har ødelagt den frie markedsökonomi, som Europa

havde lige til for et par og tyve år siden, og som var et vidunderligt fint fungerende instrument, der i dag står som et fjernt ideal.

Den bundne liste har også en anden meget farlig virkning. I trustkommissionens betænkning nr. 3 om konkurrencebegrænsning og monopol står der på side 70 et lille stykke, som er af stor interesse, om prisaftalerne og konkurrencebegrænsningerne på prisområdet. Såvidt jeg erindrer, havde Danmark, før vi gik ind i planøkonomien, mellem 20 og 30 registrerede prisaftaler. I dag er tallet steget til over 1000. I trustkommissionens betænkning, som jeg gerne vil have lov at citere, står der:

„Som et af midlerne til at skabe øget konkurrence blev under punkt I i afsnit 46 nævnt nedsættelse af todsatserne eller lempelse af importrestriktionerne. I denne forbindelse skal nævnes, at de fleste af de varer, for hvilke der er anmeldt konkurrencebegrænsninger til pris-kontrolrådet, og for hvis vedkommende der i øjeblikket er iværksat prisregulering, for tiden (juni 1953) er på importreguleringens bundne liste. Når man ser bort fra de tilfælde, hvor konkurrencebegrænsningerne er anmeldt af importører, og betragter danske producenters anmeldelser, er varerne alt overvejende på denne liste.“

Det er en ganske interessant oplysning, at den bundne handel ligefrem er en af hovedårsagerne til prisaftalerne, som rider det danske erhvervsliv, og hvis det er rigtigt, har man, når man ønsker at bekæmpe prisaftalerne, et næsten sikkert virkende våben ved at føre varerne fra den bundne liste over på den fri liste.

Ligesom told er generende, er restriktioner det også. Jeg nævnte før, at restriktionerne er uoverstigelige hindringer. For en måneds tid siden talte den store schweiziske økonom professor Röpke i erhvervenes oplysningsråd. Han understregede meget stærkt, at restriktionerne er uigennemtrængelige, men at toldbarriererne er relativt harmløse, fordi de kan overstiges. Danmark har en ret høj levefod sammenlignet med andre europæiske lande, og samtidig har Danmark de laveste todsatser, ikke blot i Europa, men vistnok i hele verden. Jeg mener, at man deraf kan drage den